

Metodika Zdravotního programu SCHP

- 1) Zdravotní program Svazu chovatelů prasat je otevřený program, do něhož může vstoupit kterýkoli chovatel prasat jež je členem plemenné knihy či SCHP.
- 2) Kontrolu zdravotního stavu provádí osoba, vybraná Svazem chovatelů prasat v řádném výběrovém řízení, pověřená praktickou realizací zdravotního programu (s výjimkou vyšetření na PRRS).
- 3) Diagnostika onemocnění v rámci „Zdravotního programu SCHP“ je prováděna podle postupů popsanych v příloze této metodiky.
- 4) Chov v němž je prováděn „zdravotního program SCHP“ podle této metodiky má právo používat ***Osvědčení o provádění zdravotního programu*** Svazu chovatelů prasat.
- 5) Chov zařazený do zdravotního programu SCHP je povinen:
  - a. provádět periodické kontroly zdravotního stavu, prostřednictvím pověřené osoby, v rozsahu a četnosti dané přílohou.
  - b. zabezpečit maximální ochranu chovu před proniknutím nákaz.
  - c. neprodleně po obdržení výsledků z laboratoře je předat k posouzení Svazu chovatelů prasat resp. organizaci tím pověřené.
  - d. v případě výskytu kterékoli ze sledovaných chorob neprodleně uvědomit Svaz chovatelů prasat.
- 6) Pokud chovatel písemně prohlásí, že v daném chovu se vyskytuje některá ze sledovaných chorob, pak nemusí být prováděna u této nemoci diagnostika. Chov bude v takovém případě zařazen do kategorie pozitivní.
- 7) V případě vakcinace proti mykoplazmové pneumonii je chov zařazen do kategorie kontrolované.
- 8) Diagnostika actinobacilové pleuropneumonie a sípavky je prováděna v běžném rozsahu i v případě vakcinace proti těmto onemocněním (vyjma případu uvedeného v odst. 6.). V osvědčení bude v takovém případě uveden status chovu „kontrolovaný“ a současně s tím označen „bez nálezu“ či „pozitivní“.
- 9) Pokud chovatel odmítne provádět diagnostiku sípavky, bude chov zařazen do kategorie „neznámý“ bez ohledu na to, zda vakcinuje či nikoli.
- 10) Osoba pověřená prováděním zdravotního programu SCHP po zaslání výsledků vyhodnotí nákazovou situaci v chovu a předá výsledek šetření Svazu, který základě této zprávy a protokolů SVÚ vydá ***Osvědčení o provádění zdravotního programu***.
- 11) Pověřená osoba zpracuje na základě výsledků monitoringu návrh ozdravných opatření (pokud je chovatel žádá) a předá je zvolenému veterináři. V tomto návrhu nesmějí být uvedeny konkrétní farmaceutické preparáty. Volba konkrétních léčiv a praktického veterináře je plně v kompetenci chovatele.

Příloha metodiky zdravotního programu SCHP:

Diagnostika, odběr vzorků a metodiky vyšetření jednotlivých nemocí

Sípavka prasat:

bakteriologické vyšetření na přítomnost toxinogenních kmenů *Pasteurella multocida* .

1. Při prvním vyšetření:

- a) chovy s klinickými projevy onemocnění – nasální výtěry 10 kusů zvířat (běhouni) s klinickými příznaky (izolace a charakteristika kmene).
- b) ostatní chovy – negativní a vakcinované – nasální výtěry 100% základního stáda .

2. Při opakovaných vyšetřeních

- a) chovy s pozitivním předchozím nálezem nebo chovy neznámé – nemusí provádět diagnostiku, pokud nechtějí změnit statut na prostý. V takovém případě předloží zdravotní komisi ozdravný plán. Pro přechod z kategorie pozitivní do kategorie „bez nálezu“ musí být proveden monitoring v rozsahu prvního vyšetření (viz 1b).
- b) chovy s předchozím negativním nálezem – provádějí vyšetření jedenkrát ročně. Počty zvířat se vychází z průkaznosti 95% a prevalence 5% (klíč pro odběr vzorků), přičemž do tohoto počtu mohou být zahrnuta vyšetření u zvířat prodávaných z chovu. Povinně musí být vyšetřena veškerá nově zařazená zvířata a všichni kanci.
Veškerá vyšetření (u nakoupených a prodávaných zvířat), která mají být vzata v úvahu, musí být doložena zprávou veterinárního ústavu.

Aktinobacilová pleuropneumonie:

sérologické vyšetření ELISA testem na Apx-IV u prasat kategorie hmotnosti 50 – 100 kg , s ohledem na klinické projevy v chovu, případně historii výskytu APP.

1. Při iniciálním vyšetření se vychází z průkaznosti 95% a prevalence 10%, při periodickém prevalence 20% (klíč k odběru vzorků).
2. Při opakovaném vyšetření:
  - a) chovy s pozitivním předchozím nálezem – nemusí provádět diagnostiku, pokud nechtějí změnit statut na prostý. V takovém případě předloží zdravotní komisi ozdravný plán. Pro přechod z kategorie pozitivní do kategorie „bez nálezu“ musí být proveden monitoring v rozsahu prvního vyšetření (viz 1).
  - b) chovy s negativním nálezem musí provádět vyšetření jedenkrát ročně v rozsahu dle klíče k odběru vzorků.

Enzootická pneumonie – *Mycoplasma hyopneumoniae*:

sérologické vyšetření ELISA testem DAKO případně testem IDEX. Depistáž charakteristických patomorfologických změn u porážených prasat .

1. První vyšetření:

- a) chovy bez klinických projevů onemocnění nebo s neznámou situací (nevakcinované) - sérologické vyšetření. Při iniciálním vyšetření se vychází z průkaznosti 95% a prevalence 10%, při periodickém prevalence 20%.
- b) chovy s klinickými projevy onemocnění a vakcinované - kontrolní odběr 5 vzorků plic s charakteristickými změnami na jatkách a průkaz původce (M.h.) PCR testem.

2. Opakovaná vyšetření:

- c) chovy s pozitivním předchozím nálezem – nemusí provádět diagnostiku, pokud nechtějí změnit statut na prostý. V takovém případě předloží zdravotní komisi ozdravný plán. Pro přechod z kategorie pozitivní do kategorie „bez nálezu“ musí být proveden monitoring v rozsahu prvního vyšetření (viz 1).
- d) chovy s negativním nálezem musí provádět vyšetření jedenkrát ročně v rozsahu dle klíče k odběru vzorků.

Dysenterie prasat:

1. Bakteriologické vyšetření na přítomnost *Brachyspira hyodysenteriae* individuálních vzorků od všech průjmujících zvířat nebo dle tabulky při předpokládané průkaznosti 95% a prevalenci 5%.
2. Není-li výskyt průjmů – směsné vzorky v počtu 5 z předvýkrmu a 5 z výkrmu dle klinického zjištění v daném chovu, případně historie výskytu onemocnění.
3. Intenzita vyšetření se v při opakovaných vyšetřeních nemění. Vyšetření jsou prováděna jedenkrát ročně.

PRRS

A. Šlechtitelský chov

provede vyšetření buď:

- 1) sérologické vyšetření 30 vzorků krve odebraných v nejnímavější kategorii prasat - v závěrečné fázi odchovu, tj. ve věku 12 až 16 týdnů nebo
- 2) sérologický profil stáda podle následujícího klíče:

prasnice:	n = 30 (5 vzorků / stádium březosti);
odstávčata (stáří 3 - 4 týdny):	n = 10
předvýkrm (stáří 8 - 10 týdnů):	n = 10
výkrm (stáří 5 - 6 měs.):	n = 10
prasničky před zařazením do chovu:	n = 10

(tyto počty jsou platné pro stádo cca. 100 prasat. při větší velikosti je třeba počty proporcionálně zvětšit)

V případě vyšetření podle prvního modelu odebere krve místní veterinář a k vyšetření budou odeslány do VÚVEL Brno, virologické laboratoře. Vzorky by měly být označeny jako „Zdravotní program SCHP“.

V případě využití druhého způsobu vyšetření je třeba projednat přesnou metodiku odběru s MVDr. Pšíkalem z VÚVEL.

V případě chovů produkujících kanečky musí být opakované vyšetření musí být prováděno v každoročně a zasílány musí být kromě výsledků vyšetření chovu rovněž výsledky jednotlivých vyšetření u prodaných kaneček.

V případě, že chov neprodává plemenné kanečky, nebo u nich není prováděno vyšetření, musí být screening prováděn 2x ročně.

B. ISK:

Při prvním vyšetření je nutno vyšetřit veškeré kance na ISK. Vyšetření musí být provedeno sérologicky v laboratoři VÚVEL Brno. Osvědčení bude vydáno pouze za předpokladu, že výsledek bude ve 100% případech negativní. ISK zároveň musí dodržovat veškerá pravidla biologické ochrany chovu.

Pro udržení statusu je třeba provádět v každém pololetí vyšetření 50% stavu kanců tak, aby se vyšetření v jednom roce neopakovala.

Osvědčení se vydává na jeden rok. V okamžiku záchytu jakéhokoli pozitivního výsledku bude status stanice neprodleně zrušen.

Klíč odběru vzorků

Populace Celkem ks	Průkaznost 95 %		
	Sípavka – opakované cyklické vyšetření prasníc	App + M.hypneumoniae + Brachyspira hyodysenteriae – první vyšetření prasat	App + M.hypneumoniae+ Brachyspira hyodysenteriae – opakovaná cyklické vyšetření prasat
do 100	44	25	13
do 125	47	25	13
do 150	48	26	13
do 175	49	26	13
do 200	50	26	13
do 250	52	27	13
do 300	53	27	13
do 450	55	28	13
do 650	56	28	13
do 750	57	28	13
do 3000	58	29	13
nad 3000	60	30	13